

A Rétsági Napközi Otthonos Óvoda Nevelésfejlesztési koncepciója

Bevezetés

Óvodánk a település egyetlen óvodája, amely a szülők munkahelyi igényeihez igazodó, 10.5 órás nyitva tartással látja el a 3-7 éves gyermekek nevelését. Óvodánk a kistérség szakmai központjaként színvonalas hagyománnyal rendelkező szerepet tölt be, szakmai napok szervezésével a Romhány és Térsége Óvodaszövetség munkájában. Ez a szerepünk pedagógiai programunk egyik prioritásaként, a térség óvodáival való együttműködés során tovább erősödhet.

Az óvodás korú gyermekek száma a jövőben növekedő tendenciát mutat. Minden évben néhány bejáró gyermek felvétele is biztosított azoknak a szülőknek, akik a helyi munkalehetőségeket veszik igénybe.

Városunkban 1996 óta sok új munkahely létesült, zömmel külföldi tőke befektetésével, fiatal munkaerő alkalmazásával, családok letelepedési igényével. Az újabb igényekhez igazodva önkormányzatunk 60 házhelyeket kíván kialakítani a következő évtől. Városunk területén az ipari zóna infrastruktúrája folyamatosan bővül. A már üzemelő TDK, Spektíva 2000 Kft., Tredegar Film Product Kft. valamint az AFT Európa Kft. mellett egy új üzem a Heliogrid is új munkahelyekkel várja a fiatal humán erőforrást. Az infrastruktúra színvonalának növekedése kedvezően befolyásolja az itt élő lakosság komfortérzetét. A helyi munkalehetőségek mellett igényeiket, szükségleteiket is itt helyben elégíthetik ki egyre szélesebb körben és egyre jobb minőségben, ami a betelepülést és az óvoda kihasználtsági mutatóit pozitívan fogja befolyásolni a jövőben.

Az óvodai neveléshez kapcsolódó önkormányzati feladatok terén nagy felelősséggel kell terveznünk feltételeink javítását, a felgyorsult gazdasági, társadalmi elvárásoknak a fenntartó és a szülők igényeinek megfelelően.

Az óvoda nevelőtestületének és közvetlen partnereinek hangsúlyos célja, hogy a helyi óvodáskorú gyermekek magas színvonalú, optimális feltételek között vegyenek részt az óvodai nevelésben. Így nagyobb eséllyel biztosítható számukra a hátrányok csökkentése, a kudarc nélküli iskolakezdés.

Városunk lakossága évek óta kiemelt figyelemmel kíséri az óvodai nevelés helyzetét. A szülők tudatos összefogással sokat segítenek az óvoda külső –belső környezeti esztétikájának, feltételeinek fejlesztésében. Pozitív példaként kiemelendő fenntartó önkormányzatunk és az óvoda közösségének segítő támogatásával valamint a szülők partneri együttműködésével az UNIOS színvonalú óvodai játszóudvar kialakítása.

Intézményünk rövid bemutatása

A Rétsági Napközi Otthonos Óvoda 4 csoportjában a gyermek létszám 89 fő. Másteleplésről bejáró gyermekek száma 3 fő, Óvónők száma 8 fő, dajkák száma 4 fő, a 9. óvónői álláshely közhasznú munkavállaló alkalmazásával Óvónőképző Főiskola harmadéves levelezős hallgatójával van betöltve.

Az óvoda alapító okirata szerint ellátjuk a sajátos nevelési igényű vagy egyéb problémával magatartási, beilleszkedési, tanulási vagy pszichés zavarral küzdő gyermekeket. Fontos feladatunknak tartjuk a kompenzálást, tehetséggondozást az esélyegyenlőség megteremtését, hiszen az utóbbi időkben emelkedett a hátrányos helyzetű a roma származású valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek aránya, akik igénylik a tanulási képességek célzott differenciált fejlesztését.

Szociális háttér

Rétság város a rétsági kistérségi közigazgatási és közszolgálati központja 3000 lakossal. A rétsági kistérség települései Nógrád megye nyugati részén, Szendehelytől – Parasapusztáig, Diósjenőtől – Nógrádsápig 25-30 km-re, egyfajta gyűrűként veszik körül városunkat. A kistérség 25 településén kb. 25. 560 lakos él.

Rétság az ország egyik dinamikusan fejlődő városa.

A rétsági kistérség települései aprófalvas települési formával, a munkanélküliek és a hátrányos helyzetű lakosság magas arányával is jellemezhetőek.

A kistérség lakosságának 88%-a (!) kicsi falvakban él, s ez a tény speciális feladatok elé állítja az önkormányzatokat és intézményeket.

A legújabb felmérések szerint a rétsági kistérség településein a szociálisan és mentálisan hátrányos helyzetű lakosok aránya meghaladja a 40 %-ot (!), s az által indukált problémák természetesen sújtják a gyerekeket is. A gyerekek igen magas százaléka apró falvakban él (70 % településenként eltérő arányban), ingerszegény környezetében, rossz szociális körülmények között (gyermekvédelmi támogatásban a gyermekek 41 %-a részesül!)

A létminimum alatt élő családok magas száma egyrészt a kistérség elmaradott mezőgazdasági lehetőségei, másrészt a közeli nagyobb városokból (Balassagyarmat, Vác) kiköltöző elszegényedett családok kitelepülésének köszönhető. Az óvodai statisztikában a gye hátrányos helyzetűként gyermekek 29 %-a veszélyeztettként 4.49 %-a, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményezettként 29.21 %-a van nyilván tartva.l.

A halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási nehézségekkel, sok esetben részképesség zavarokkal küzdő és sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése intézményünkben integrált formában történik.

Rétságban sok a csonka család, a három- vagy többgyermekes család.

A pozitív változások ellenére a családok életkörülményei változó képet mutatnak mind az életvitel, mind az anyagi viszonyokat tekintve. A legtöbb családban biztosítják a gyermekek számára a belső tartalommal megjelenő játéklehetőségeket: igényes, szép könyvek vásárlásával, kreativitást fejlesztő játékok biztosításával, hétvégi kirándulásokkal. Sajnos a családok másik része válságot él át, hátrányos helyzetük miatt. A hátrányos helyzetű családok megtámogatását, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének előmozdítását úgy segítjük belső rendszerünk szervezésével, hogy mindkét családtípus számára biztosítjuk a biztonságot, védettséget a hátrányos helyzetű gyermekek 3 éves kortól történő óvodáztatásával.

Az Óvodai nevelés jelenlegi helyzetének elemzése

Óvodai nevelésünk prevenció szemlélete a gyermekek harmonikus személyiségének teljes kibontakozására, különleges védelmére, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának betartására, a gyermekek mindenképp felett álló érdekeinek megerősítésére irányul.

Sajátos arculattal szolgáljuk a gyermekek testi, szociális, mentális, pszichés fejlődését, a tehetségek kibontakozását, a hátrányok kompenzálását a közoktatási törvényben meghatározott mutatók alapján a szülőkkel együttműködve. Gyermekek- és nevelésközpontú

szemlélettel valljuk a játék személyiségfejlesztő hatását, kiemelt szerepét, a játékos tanulási helyzetek prioritását értékeink és hagyományaink megőrzését.

A gyermekek közösségé formálásának folyamatában szorgalmazzuk a szülőkkel való partneri együttműködést.

Az Óvodai nevelés jelenlegi helyzetének nehézségei

Az óvodai nevelésünket jelenleg nehezíti az a körülmény, hogy a gyermekek étkeztetése a napközi konyháról történik. Emiatt a pedagógiai programban meghatározott folyamatos napirend feltételei sérülnek.

Koncepciónk: A korábban óvodában üzemeltetett konyha a gyermekek szükségleteinek optimális kielégítése érdekében újra visszaállításra kerülhetne.

Jövőkép

Jövőképünkben megfogalmazódik: valamennyi halmozottan hátrányos helyzetű gyermek óvodai ellátásban részesüljön, különböző kiegészítő képzettséggel rendelkező pedagógusok segítsék a hátrányok leküzdését, az óvodai ellátás folyamán felismert problémák kezelését. Az időben megkezdett fejlesztés biztosíthatja a gyermekek eredményes iskolakezdését, a sajátos nevelési igényű, részképeség zavarral küzdő gyermekek hátrányainak csökkenését. A 2.5 éves gyermekek óvodai ellátásának megoldása, óvodába integrált bölcsődei csoport kialakításával, a szülők munkavállalásának elősegítése érdekében. Konyha visszaállítása, amely biztosíthatja helyben az étkezést az óvodás és iskolás korosztály számára, lehetővé teszi az óvoda iskola közötti átjárhatóságot, a két intézmény nevelőtestülete szakmailag is közelebb kerülhet egymáshoz, a munkaközösségek, a gyermekcsoportok egymás programjaiba betekintést nyerhetnek. Lehetőség nyílik közös gyermek rendezvények szervezésére, a nagycsoportosok és az első osztályosok számára.

Óvodafejlesztési koncepciónk alapjai

A konyha visszaállítással hosszú távra biztosíthatjuk programunk megvalósulásának feltételeit a helyben történő étkeztetéssel.

Sikeres pályázat esetén a fűtésrendszer és a világítás korszerűsítése, a terasz felújítása és a nyílászárók cseréje is kiemelt feladatunk lesz. Valamennyi területen energia és költség megtakarításra, a fűtés terén az egyenletes hőmérséklet biztosítására, a terasz felújításával a balesetmentességre és a környezet esztétikájának fejlesztésére törekszünk. Megvalósulás során az óvodai közösség valamennyi tagjának javul a komfort érzete, a nevelés feltételeinek Uniós színvonalhoz történő közelítésével.

Tárgyi feltételek

Óvodánk épülete tágas világos, udvara felújított, a színvonalas nevelés maximális feltételei biztosítottak, alkalmasak 3-7 éves korosztály számára. Koncepciónkban szerepel a 2.5 korú éves gyermekek befogadása, óvodába integrált, bölcsődei csoport kialakítása.

Személyi feltételek

Óvodánkban a nevelési feladatok ellátásához megfelelő végzettségű nevelőtestület és dajkák állnak rendelkezésre.

Az óvoda pedagógusok továbbképzését szakmai kompetenciájuk fejlesztését prioritásként kezeljük. Fontosnak tartjuk a 2.5 éves korosztály ellátásához szükséges szakmai ismeretek megszerzését a jövőben, az ellátás minőségének javítása érdekében. Szeretnénk segíteni a kisgyermekes anyák társadalmi esélyeit a munkaerőpiacra történő visszakerülésüket, pozíciójukat, anyagi lehetőségeiket.

Demográfiai elemzés és előrejelzés

Minden közoktatási koncepció kiindulási pontja a várható gyermek létszám alakulása. Éppen ezért kulcsfontosságú a gyermek létszám minél pontosabb meghatározása. Ezen tény figyelembevételével vizsgáltuk meg Rétság demográfiai tendenciáját mintegy 5 éves távlatban. Ez a vizsgálat Rétság kedvező helyzetéből fakadóan az országos átlagnál valamivel jobb jövőképet állapít meg.

Véleményünk szerint egy legkorábban 2010 szeptemberében elinduló nevelési intézmény milyenségét nem lehet az ezt követő 3 nevelési év várható adataira építeni, hiszen egy óvoda feladatait hosszú távra célszerű tervezni.

A demográfiai helyzet fenntartása és javítása érdekében Rétság város önkormányzata már jelentős lépéseket tett:

- Az Ipari Parkba betelepült üzemekben dolgozó közel 1000 fő közül telek kialakítás, lakásépítés után többen kívánnak letelepülni;
- További 800 új munkahely alakul napjainkban a közeljövőben beinduló új gyárakban;
- A környék fiataljai folyamatosan érdeklődnek városunkban telekvásárlási lehetőségekről – a már említett 60 új telek ezeket az igényeket kívánja kielégíteni

A város, a kettes számú főútnak is köszönhetően is vonzó a környékbeli kistelepüléseken élő fiatalok, valamint a nagyvárosokból kitelepülők számára.

Rétság óvodafejlesztési koncepciójának megalkotásakor tehát három szempontot kell figyelembe venni:

- a nevelésben résztvevő gyermekek várható létszáma
- ezen létszám kiszolgálásához szükséges tárgyi és személyi háttér
- vonzó kínálat a környező településen élők felé – hogy ne csökkenjen létszámunk, sőt...

A pozitív változás biztosítékai:

- A már beindult ipari park által biztosított munkahelyek – letelepülések
- A beindulás előtt álló „napkollektor gyár” – újabb 800 munkahely – potenciális betelepülők
- 60 új építési telek 2008-tól;
- A volt honvédségi laktanyában kialakítandó lakások;

Rétság lakónépességének száma 10-20 éves átlagot tekintve – a kedvező földrajzi elhelyezkedésből kifolyólag – az országos tendenciákkal szemben növekvő lesz, az óvodás és iskoláskorú gyermekek száma, ezen periódusban szintén növekedni fog.

Rétságban várható pozitív változások hatásai:

- a fiatalok arányának növekedése
- a középkorúak ingadozó, de tendenciózusan növekedő létszáma

Jelentős és tartós súlyponteltolódást fog kiváltani városunk mindenkori Önkormányzatának tevékenységében. A régen elköltöztek – az újonnan létesült üzemeknek, a munkahelyek bővülésének és az életkörülmények javulásának köszönhetően – visszaköltöznek.

Várhatóan az aktív életet élők egyre kisebb része fog a szomszédos városokhoz kötődni, és a növekvő számú időskorúak is szívesebben töltik idejüket lakóhelyükön. E folyamat ismeretében érdemes minden tervezhető lépést már most számításba venni.

A demográfiai adatok vizsgálata, és a várható lakosság-csere során kialakuló társadalmi szerkezetviszony elemzése után arra a következtetésre jutottunk, hogy a város közoktatásában törekedni kell a magas színvonal és a 21. század elvárásainak megfelelő óvodai nevelési feltételek, óvodai szolgáltatások bővítésével ú devonzaniii a lehető legtöbb gyermeket a környező településekről is, hogy gond nélkül fennmaradhasson óvodánk.

Ha minden tervünk megvalósul (lakóövezet, az ipari park bővülése és a 2008-ban beinduló 60 építési telek benépesülése), akkor 10-20 év múlva sem válhat kérdésessé óvodánk létjogosultsága, hiszen lesz elegendő óvodáskorú gyermek, akikre fenn kell tartani az intézményünket.

Véggkövetkeztetések, és megvalósítási verzió:

1. A demográfiai változások, valamint a befektetendő összeg nagysága miatt az óvodafejlesztési program kialakításakor hosszú távlatban kell gondolkodni.
2. Igyekeznünk kell olyan megoldást találni, mely városunk anyagi forrásait a következő hosszú távot tekintve a legbiztosabban jövedelmező óvodafejlesztési befektetésekre irányítja.
3. Gondoskodnunk kell arról, hogy a mai igényeket kielégítő megoldások következményei a vizsgált időszak második felében ne váljanak hátránnyá a város akkori lakói és vezetése számára.
4. Pedagógiai szempontból nagyobb jövője van azon nevelési intézményeknek, a melyek az óvodába integrált bölcsődei csoport kialakítása révén megfelelnek a 21. század által támasztott igény szintnek.
5. sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése
- 6 Az óvoda épületének felújítása, bővítése, korszerűsítése a konyha visszaállításával.
6. A pozitív demográfiai tendenciák mellett, az óvoda jó kihasználtsággal tud működni.
7. Rétság jelenlegi gazdasági helyzete lehetővé teszi, hogy ne csak a következő négy-öt évre tekintsünk, hanem megvalósíthassuk azt a koncepciót, mely hosszú távra megnyugtató megoldást fog jelenteni városunk óvodai nevelésére nézve.
8. A városunkban tervezett beruházások és fejlesztések mind arra mutatnak, hogy – amíg a jelenlegi bevételi szisztémát központilag meg nem változtatják – érdemes

Rétságon egy sokrétű, magas igény szintnek megfelelni képes oktatási - nevelési hálózatot kiépíteni.

A város és óvodánk szolgáltató jellegének sokrétű növelésével, további vonzó hatást fogunk gyakorolni nemcsak a rétsági családokra, hanem a kistérségre is.

Javasolt cselekvési ütemterv:

- 2007. év folyamán óvodarendszer koncepció elkészítése
- 2007. év folyamán komplett műszaki felmérés a jelenlegi épület felújításáról, költség kalkulációval.
- 2007. folyamán az óvodaépület bővítésének előkészítése.
- 2008-2010. év a szakmai koncepciók részletes kidolgozása – személyi feltételek biztosítása célzott továbbképzésekkel.
- 2009. folyamán az óvoda épületek felújítása, a konyha visszaállítása.
- 2010/11-es nevelési évben a konyha és a bölcsődei csoport beindítása, a teljes iskolarendszer működésbe hozása.

Gyermekek születési létszámának alakulása				
Naptári évek	Rétság	Tolmács	Bánk	Tanévek
2006.	35	3	5	2013/2014
2005.	27	4	2	2012/2013
2004.	26	3	4	2011/2012
2003.	26	5	6	2010/2011
2002.	32	11	4	2009/2010
2001.	22	5	3	2008/2009
2000.	36	4	1	2007/2008
1999.	31	3	5	2006/2007
1998.	31	5	6	2005/2006
1997.	25	7	3	2004/2005
1996.	32	5	5	2003/2004
1995.	40	9	7	2002/2003
1994.	34	7	1	
1993.	26	10	7	
1992.	30	14	2	
1991.	37	12	6	
1990.	30	11	9	
1989.	45	6	4	
	565	124	80	

Rétság, 2007. november 13.

Gyurcsikné Fekete Magdolna
Gyurcsikné Fekete Magdolna
Óvodavezető